

Bölüm 2

İLAÇ UYGULAMALARINDA DOĞRULAR

Funda ÖZPULAT¹

GİRİŞ

Günümüzde, ilaç kullanımı, sağlık hizmetlerinin önemli ve vazgeçilmez bir alanını oluşturmakta, teknoloji ve bilimde yaşanan gelişmelerle birlikte kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. İlaç çeşitleri ve uygulamalarının artması ile birlikte ilaç uygulama hataları da daha fazla gündeme gelen ve üzerinde araştırma yapılan konulardan birisi haline gelmiştir. İlaç uygulama hataları sadece Amerika Birleşik Devletleri'nde her gün en az bir ölüme ve yılda yaklaşık 1.3 milyon insanın yaralanmasına neden olmaktadır. Küresel olarak, ilaç hatalarıyla ilişkili maliyetin yıllık 42 milyar ABD doları bulduğu, toplam küresel sağlık harcamasının ise neredeyse %1'ini oluşturduğu tahmin edilmektedir ⁽¹⁾.

Hemşireler, her zaman hasta bakımı, güvenliği ve kalitesini sağlamaktan sorumlu olan profesyonel sağlık personelleridir. Uygulama odaklı ve kanıtla dayalı bir meslek olarak hemşirelik, hasta ve sağlıklı bireylere yönelik kaliteli hemşirelik bakımı sunmaya yönelik faaliyetleri kapsamaktadır. Pek çok hemşirelik görevi riskli olmakla birlikte, ilaç uygulamaları, en büyük risk taşıyan hemşirelik uygulamaları arasındadır^(2,3). İlaç uygulamaları, hemşirelik rollerinin önemli bir parçası olmasına karşın, öğrenci hemşireler ve yeni mezunlar başta olmak üzere ilaçların güvenli bir şekilde uygulanması konusunda bilgi, beceri ve donanım eksikliğinden kaynaklanan çeşitli ilaç uygulama hataları oluşabilmektedir ⁽⁴⁾. İlaç uygulamalarında temel sorumlu olarak kabul edilen hemşireler, çoğu hatadan da sorumlu görülmektedir. Bununla birlikte, ilaç hatalarını önlemede de ön saflarda oldukları da kabul edilmektedir ⁽⁵⁾. Çünkü uygulamadan önce ilacın doğru bir şekilde reçete edildiğini ve dağıtıldığını

¹ Dr. Öğr. Üyesi, S.Ü. Akşehir Kadir Yallagöz Sağlık Yüksekokulu, funda-ozpulat@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. World Health Organization. WHO launches global effort to halve medication-related errors in 5 years. <https://www.who.int/> . Erişim Tarihi: 21.11.2020.
2. Elliott M, Liu Y. The nine rights of medication administration: an overview. *Br J Nurs*. 2010;19(5):300-305.
3. Ayorindea MO, Alabi PI. Perception and contributing factors to medication administration errors among nurses in Nigeria. *International Journal of Africa Nursing Sciences*, 2019;11: 100153.
4. Mariani B, Ross JG, Paparella S, et al. Medication safety simulation to assess student knowledge and competence. *Clinical Simulation in Nursing* 13(5):210-216.
5. Aydon L, Hauck Y, Zimmer M, et al. Factors influencing a nurse's decision to question medication administration in a neonatal clinical care unit. *J Clin Nurs*. 2016;25(17-18):2468-77.
6. Morales-González MF, Galiano Gálvez MA. Predesigned labels to prevent medication errors in hospitalized patients: a quasi-experimental design study. *Medwave*. 2017;17(8): e7038.
7. Alemua W, Belachewb T, Yimamc I. Medication administration errors and contributing factors: A cross sectional study in two public hospitals in Southern Ethiopia. *International Journal of Africa Nursing Sciences*. 2017; 7:68-74.
8. Aziz NG, Osman A, Rasheed HA. Nurses' experiences and perceptions of medication administration errors. *Zanco J. Med. Sci*. 2018;22(2):217-226.
9. Alebachew W, Tsegaye D, Alem G, et al. Medication administration error reporting and associated factors among nurses working at the University of Gondar referral hospital, Northwest Ethiopia, 2015. *BMC Nursing*. 2016; 15:1-22.
10. Mcgillis Bindler RC, Ball JW, London ML, Davidson MR. (Edt: Nejla Canbulat Şahiner, Ayfer Açıkgöz, Meltem Demirgöz Bal). *Çocuk hemşireliği klinik uygulama becerileri kitabı*. 4. Baskıdan Çeviri. Nobel Akademik Yayıncılık, 2014.
11. Çavuşoğlu H. *Çocuk Sağlığı Hemşireliği*. 12.Baskı. Sistem Ofset Basımevi. Ankara: 2019.
12. Lapham R. (Edt: Nermin Gürhan). *Hemşireler için İlaç Hesaplamaları*. 4.Baskı Nobel Tıp Kitabevi 2016.
13. Susan Pauly-O'Neill. Beyond the five rights: Improving patient safety in pediatric medication administration through simulation. *Clinical Simulation in Nursing*. 2009; 5:181-186.
14. Miller M, Robinson K, Lubomski L, et al. Medication errors in paediatric care: A systematic review of epidemiology and an evaluation of evidence supporting reduction strategy recommendations. *Quality & Safety in Health Care*. 2007;16: 116-126.
15. Ruby CZ. Simple steps to reduce medication errors *Nursing*. 2016;46(8):63-65.
16. Macdonald M. Patient safety: examining the adequacy of the 5 rights of medication administration. *Clin Nurse Spec*. 2010;24(4):196-201.
17. Lin F, Wu W, Lin H, et al. The learning experiences of student nurses in pediatric medication management: A qualitative study. *Nurse Education Today*. 2014;34(5): 744-748.

18. Jones JH, Treiber LA. Nurses' rights of medication administration: Including authority with accountability and responsibility. *Nurs Forum*. 2018; 53:299–303.
19. Mohmmmed RGA, El-sol AE. Nursing innovations: medication administration errors and safety. *IOSR Journal of Nursing and Health Science*. 2017; 6(3):75-85.
20. Jimenez M. Effects of barcode medication administration: literature review. *The Northeast Business & Economics Association*. 2017;157-160.
21. Edwards S, Axe S. The ten 'R's of safe multidisciplinary drug administration. *Nurse Prescribing*. 2015;13(8):352-360.
22. Gündüz S, Yüksel S, Aydeniz GE, et al. Factors influencing hospital phobia in children. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. 2016; 59:161-168.
23. Hockenberry MJ, Wong WD *Funda mentos de enfermagem pediátrica*. 10th ed. Rio de Janeiro: Elsevier; 2018.
24. Silva SGT, Santos MA, Floriano CMF, et al. Influence of therapeutic play on the anxiety of hospitalized school-age children: Clinical trial. *Rev Bras Enferm*. 2017;70(6):1244-1249.
25. Vasques RCY, Bousso RS, Mendes-Castillo AMC. The experience of suffering: stories told by hospitalized children. *Rev Esc Enferm*. 2011;45(1):120-126.
26. Atay G, Eras Z, Ertem İ. Çocuk hastaların hastane yatışları sırasında gelişimlerinin desteklenmesi. *Çocuk Dergisi*. 2011; 11:1-4.
27. Marques DKA, Silva KLB, Cruz DSM, et al. Benefits of therapeutic toy usage: the standpoint of nurses from a pediatric hospital. *Arq ciênc saúde*. 2015 July/Sept; 22(3):64-8.
28. dos Santos PM, da Silva LF, Depianti JRB, et al. Nursing care through the perception of hospitalized children. *Rev. Bras. Enferm*. 2016;69(4):603-609.